

Er zijn maar weinig architecten in staat de kloof te overbruggen tussen de dagelijkse architectuurpraktijk en de constructie van theoretische perspectieven op de architectuur. Veel van wat tegenwoordig over architectuur wordt geschreven komt v er van de uitvoerende praktijken tot stand: het leidt een teruggetrokken bestaan in academische of journalistieke kringen en wordt gevoed door, en verwijst naar, andere theoretische perspectieven en standpunten uit de architectuurtheorie, de filosofie, de sociologie en de politicologie. Het gevolg hiervan is een academische benadering van de gebouwde omgeving. Aan de andere kant wordt de dagelijkse praktijk vooral bepaald door een grondige kennis van architectonische projecten en ontwerpprocessen – en door onderhandelingen met opdrachtgevers en klanten, bewoners en gebruikers, politici en critici – van materialen en technieken, van constructie en compositie. Het gaat hier om de dagelijkse omgeving en de organisatiestructuur op kantoor; om de verhouding tussen ontwerpers en tekenaars, assistenten en maquettebouwers. Het vermogen stukken te schrijven die op ervaringen met de architectuurpraktijk uit de eerste hand zijn gebaseerd en waarin die ervaringen worden gecombineerd met de ambitie theoretische en historische perspectieven te schetsen, wordt steeds zeldzamer. Het geschreven werk van de Engelse architect en criticus Alan Colquhoun is een invloedrijk voorbeeld van een dergelijk vermogen. Zijn werk is gebaseerd op kennis van het ontwerpproces en op praktijkervaring, en al schrijvend heeft hij een kritisch standpunt over het architectonisch discours ontwikkeld. Dit nummer van *OASE* is gewijd aan de verkenning van het werk en de positie van Colquhoun, zowel praktisch als theoretisch,

ALAN COLQUHOUN ARCHITECT, HISTORICUS, CRITICUS

Tom Avermaete, Christoph Grafe,
Hans Teerds

ALAN COLQUHOUN ARCHITECT, HISTORIAN, CRITIC

Few architects are able to bridge the gap between the daily practice of architecture and the construction of theoretical perspectives in the field of architecture. Much of contemporary writing on architecture is developed at a distance from the offices in the field and has withdrawn into academic spheres or journalistic environments, informed by and referring to other theoretical perspectives and positions in architecture theory, philosophy, sociology and political sciences, and thus constructing an academic approach to the built environment. Everyday practice, on the other hand, is dominated by a profound knowledge of architectural projects and design processes, negotiating with the commissioners and clients, inhabitants and users, politicians and critics, of the materials and techniques, of construction and composition, of the daily environment and organisational arrangements in the offices, the relationship between the designers and the drawers, the assistants and the model-builders. Writings that can rely on first-hand knowledge of the field itself and which combine this experience with an ambition to construct theoretical and historical perspectives have become increasingly rare. The written work of English architect and critic Alan Colquhoun is a seminal example of such ability. It is based on design knowledge and practical experiences, and it develops a critical position within the architectural discourse. This issue of *OASE* explores Colquhoun's work and position, both in practice and in theory, shedding light on this type of critical practice, which has become rare in the contemporary field of architecture.

waarbij deze vorm van architectuurkritiek wordt belicht – een vorm die je nog maar zelden tegenkomt in de hedendaagse architectuur.

Colquhoun is onlangs 90 geworden. Dit nummer van *OASE* kan worden opgevat als een eerbetoon aan een architect en criticus die in de loop der jaren een indrukwekkend oeuvre heeft opgebouwd. Aan het begin van zijn loopbaan werkte hij als architect, eerst bij de LCC, de London County Council die na de Tweede Wereldoorlog verantwoordelijk was voor de wederopbouw van de Londense City, en vervolgens bij de firma Lyons Israel & Ellis. In 1961 richtte Colquhoun samen met John Miller de firma Colquhoun Miller & Partners op. Hij trok zich terug in 1989. Alan Colquhoun heeft vanaf het einde van de jaren 1950 ook ruim bijgedragen aan het architectuurdebat en de architectuurtheorie in zowel Groot-Brittannië als daarbuiten, in Europa en de Verenigde Staten. In de jaren 1980 werd hij aangesteld als professor aan de universiteit van Princeton, waar hij architectuurgeschiedenis doceerde. Deze koerswijziging bracht de studie van de (in veel gevallen nog niet ontsloten) geschiedenis van de moderne architectuur op zijn pad. Aan het begin van de jaren 1990 keerde Colquhoun terug naar Londen. Hij zette zijn activiteiten als schrijver voort door de toenmalige stand van zaken in de architectuur te analyseren en bekritisieren. Uit geschriften uit die tijd blijkt dat Colquhoun een zeldzaam verschijnsel is: een architectuurwetenschapper die actief is in de praktijk en zich door die praktijk geïnformeerd weet.

Colquhoun analyseert de moderne architectuur en bestudeert het negentiende-eeuwse architectonische discours, met als uitgangspunt een gepassioneerde verlangen om te begrijpen hoe gebouwen tot stand komen, hoe een ontwerp wordt beïnvloed door zowel de bredere maatschappelijke context als zijn eigen inherente dynamiek. Hij verliest nooit uit het oog wat het doel van de discipline is, van concepten en de ontwikkeling van concepten, en van de realiteit van het

Colquhoun recently turned 90; this *OASE* thus can be seen an homage to an architect and critic that has built an exceptional oeuvre over the years. He started his career as an architect, working first at the LCC, the London County Council, which after the Second World War was in charge of the rebuilding of the city of London, and later in the practice of Lyons Israel Ellis. In 1961 Colquhoun established, together with John Miller, the firm Colquhoun Miller and Partners, from which he retired in 1989. Since the late 1950s Alan Colquhoun also has been a prolific contributor to architecture debates and architecture theory, in Britain, but also abroad, in Europe and in the USA. He was appointed as a professor in Architecture History at Princeton University in the 1980s – a change of course in his career that brought about a shift towards the study of the often undisclosed history of modern architecture. Colquhoun returned to London in the early 1990s, continuing his activities as a writer by analysing and critiquing the current state of the field of architecture. In these writings, Colquhoun appears as the rare example of a scholar of architecture whose roots in practice inform his position.

In his analysis of modern architecture and in his studies of nineteenth-century architectural discourse Colquhoun departs from a passionate desire to understand how buildings come into existence, how the design is informed by broad cultural contexts and by its own internal dynamics. He never loses sight of the object of the discipline, of concepts and the development of the concepts and of the reality of buildings, even when he sets out to take architecture criticism to the level of broader architecture theory, for example in his writings on typology ('Typology and Method', 1961). This *OASE* on his work and position is, therefore, a contribution to the current

gebouw, zelfs wanneer hij probeert de architectuurkritiek door te ontwikkelen tot het niveau van de (bredere) architectuurtheorie, zoals in zijn stukken over typologie ('Typology and Method', 1961). Deze aan zijn werk en positie gewijde *OASE* is daarom een bijdrage aan het huidige theoretische debat en een aansporing dat architectuur behoefte heeft aan een eigen theorie, aan een eigen culturele positie. Nu zelfs het doel van de architectuurtheorie wordt bevraagd, is deze nadruk op het doel ervan buitengewoon belangrijk.

Deze *OASE* opent met een selectie van projecten waaraan Colquhoun in de loop der jaren heeft gewerkt, zowel woningen en scholen als openbare gebouwen. Deze selectie van gerealiseerde gebouwen wordt weerspiegeld in de allerlaatste bijdrage aan dit nummer: een uitgebreid gesprek dat Colquhoun met Tom Avermaete en Christoph Grafe voerde over zijn positie door de jaren heen, over de rol die kritiek en theorie spelen in de ontwerp praktijk en over debatten en richtingen in de hedendaagse architectuur praktijk en de theorie van architectuur. Tussen deze twee bijdragen, binnenin dit nummer, bevindt zich een verzameling essays waarin Colquhoun en zijn werk worden overdacht vanuit verschillende standpunten en perspectieven.

Een eerste categorie essays bestaat uit de reflecties van medereizigers, *compagnons de route* die actief zijn in het veld van de architectuurgeschiedenis, architectuurtheorie en architectuurkritiek. Ter gelegenheid van Colquhoun's negentigste verjaardag hield de *Architectural Association* in Londen een congres waaraan verscheidene collega's deelnamen. Een aantal van hen heeft ook bijgedragen aan dit nummer. In deze bijdragen wordt de eigenheid van Colquhoun's benadering zowel als zijn specifieke bijdrage aan de architectuurtheorie becommentarieerd. Kenneth Frampton benadrukt dat het werk van Colquhoun is doordrongen van de

theory debate, and a reminder that architecture needs a theory of its own and its cultural position. At a time when the very purpose of architecture theory has come under scrutiny this emphasis on the object is particularly important.

This issue of *OASE* starts with a selection of projects on which Colquhoun has worked over the years, including housing, schools and public buildings. This selection of built works is mirrored in the very last contribution to this issue: an extensive conversation which Colquhoun had with Tom Avermaete and Christoph Grafe about his position over the years, about the role of criticism and theory in relation to design practice and about debates and directions in contemporary architectural practice and thinking. Both contributions embrace, as it were, a series of essays that reflect on Colquhoun and his work from different positions and perspectives, forming the inner part of this issue.

A first category of essays consists of reflections by *compagnons de route* from the fields of architecture history, theory and criticism. On the occasion of Colquhoun's ninetieth birthday the Architectural Association in London organised a seminar with interventions by various colleges, a selection of which have been included here. These contributions offer viewpoints on the specificity of the approach of Colquhoun, as well as on his particular contributions to the field of architectural reflection. Kenneth Frampton underlines that throughout Colquhoun's work there is a perennial ambition to reformulate the avant-garde legacy of the Modern Movement as a systematic symbolic *lingua franca*, of which the civic meaning was to be spontaneously accessible to society at large, much as it had been in neoclassicism.

voortdurende ambitie de avantgardistische nalatenschap van de moderne beweging te herformuleren als een systematische, symbolische *lingua franca*, die sponstaan zou moeten worden begrepen door de maatschappij als geheel, ongeveer zoals het neoclassicisme. Daarnaast is Colquhoun's schrijfmethode onderzocht door Stanislas von Moos, die naar voren brengt dat Colquhoun's geschiedschrijving noch panoramisch, noch accumulatief is, en ook geen kritische theorie of operatieve kritiek is. Von Moos betoogt dat Colquhoun deze verschillende disciplines gelijktijdig benut, 'waarbij hij het schijnbaar bekende gebruikt als een spiegel waarin hij de ideeën en concepten weerkaatst ziet die onze tijd hebben vormgegeven'.

Voor het tweede deel is hedendaagse critici gevraagd na te denken over de taal van de kritiek, een onderwerp dat Colquhoun diepgaand heeft besproken. Vanuit hun eigen culturele positie en context reflecteren Angelika Schnell, Françoise Fromonot en Owen Hatherley op de verschillende formuleringen en talen van een kritische praktijk. Fromonot betoogt dat het specifieke karakter van Colquhoun's benadering mede ligt in het feit dat hij zich bewust is van het gewicht van elk woord dat hij op papier zet. Daardoor worden zijn teksten gekenmerkt door 'een heldere structuur en een sober woordgebruik' en zijn ze 'scherp omlijnd'. Zij stelt dat de keuze om juist op deze manier te schrijven, inclusief de afwezigheid van enig academisch jargon, niet zozeer een waardevrij gebaar is, maar de duidelijke politieke stellingname is van een criticus die een breder publiek probeert aan te spreken. Het centrale thema van het essay van de Britse criticus Owen Hatherley is de politieke lading van de architectuurkritiek binnen een bepaalde historische context. Hij onderstreept dat de kritiek van Alan Colquhoun, vooral diens werk over modernistische gebouwen en steden, in de hedendaagse context een andere betekenis krijgt. Het herinnert ons er concreet aan dat het ook

Colquhoun's writing methodology is also examined by Stanislas von Moos, who points out that they neither belong to the category of panoramic or accumulative history writing, nor to the genre of critical theory or operative criticism. Von Moos argues that Colquhoun exploits these different traditions simultaneously, while 'using the seemingly familiar as a mirror in which to discover the ideas and concepts that shaped our age'.

In the second section contemporary critics have been asked to consider the language of criticism; an issue that Colquhoun has addressed intensively. Angelika Schnell, Françoise Fromonot and Owen Hatherley reflect, all from their own cultural positions and contexts, upon the various articulations and idioms of a critical practice. Fromonot argues that the specificity of Colquhoun's approach lies also in his awareness of the weight of each line inscribed on paper, which offers his writings a 'clarity of structure, economy of means, and intensity of delineation'. She argues that the choice for this particular way of writing, including the absence of academic jargon, is not a value-free gesture but rather a clear political position of a critic that attempts to engage with a wider audience. The political charge of architecture criticism within a particular historic context is the central theme of the essay of British critic Owen Hatherley. He underlines that the criticism of Alan Colquhoun, especially his writing on modernist buildings and cities, takes on a different significance within a contemporary context: it has become a concrete reminder that things could be done differently, that policies and forms now considered impossible were once considered mundane. Angelika Schnell analyses the reception of Colquhoun's work within the discourse on the transition from modern urbanism to the rediscovery of the 'traditional' European city and examines the often problematic role of the

anders kan, dat strategieën en vormen die tegenwoordig als onmogelijk worden beschouwd ooit alledaags waren. Angelika Schnell analyseert de ontvangst die Colquhoun's werk ten deel viel bij het debat over de overgang van moderne verstedelijking naar de herontdekking van de 'traditionele' Europese stad, en onderzoekt de vaak problematische rol die het concept 'geschiedenis' in dit debat speelt. Zij merkt op dat, paradoxaal genoeg, juist wanneer de cultuurwetenschappen het geconstrueerde karakter van de geschiedenis beginnen te problematiseren, architectuurtheoretici inclusief Colquhoun de normatieve mogelijkheden van het concept positief beginnen te waarderen.

Een derde collectie essays bestaat uit bijdragen van uitvoerend architecten die zich regelmatig bezighouden met het schrijven van kritieken. Christian Kieckens, Michiel Riedijk en Paul Vermeulen is gevraagd een specifieke tekst van Colquhoun als uitgangspunt te nemen voor hun eigen reflecties over bepaalde architectonische vraagstukken, thema's en standpunten. Kieckens houdt zich bezig met de vraag hoe in Europa moderne en klassieke ideeën zijn geïntegreerd in het hedendaagse architectonische project. Hij filosofeert over het rijke en gevarieerde karakter van de analoge architectuur op basis van Colquhoun's artikel 'Postmodernism and Structuralism: A Retrospective Glance' (*Oppositions*, 1988). Kieckens stelt dat de analoge architectuur was gebaseerd op typologische, topologische en tektonische begrippen en dat zulke coherente en samenhangende principes in de hedendaagse gedigitaliseerde context lijken te verdwijnen. Colquhoun's welbekende 'Typology and Design Methods' speelt een belangrijke rol in de tekst van Michiel Riedijk. Volgens hem bespreekt Colquhoun, net als zijn tijdgenoot Oswald Mathias Ungers, vooral de relatie tussen vorm en betekenis – een vraagstuk dat altijd actueel blijft, al was het alleen maar omdat het vandaag de dag systematisch uit de weg wordt gegaan. Paul Vermeulen verwijst in zijn

concept of history in this debate. She remarks that, paradoxically, at the moment that the cultural sciences problematise the constructed character of history, thinkers in the field of architecture – including Colquhoun – start to positively reevaluate its normative capacity.

A third group of essays consists of contributions by practitioners that regularly engage in written criticism. Christian Kieckens, Michiel Riedijk and Paul Vermeulen have been invited to take particular texts by Colquhoun as a starting point for their own reflection on certain architectural concerns, themes and attitudes. Kieckens engages with the question of how in Europe the modern and the classical have become integral parts of the contemporary architectural project. Based on Colquhoun's article 'Postmodernism and Structuralism: A retrospective Glance' (*Oppositions*, 1988) he reflects upon the rich and diversified character of analogous architecture. Kieckens holds that analogous architecture was based on notions of typology, topology and tectonics and that these principles of coherence and cohesion seem to disappear within the contemporary context of digitalisation. Colquhoun's well-known article 'Typology and Design Methods' has a prominent place in the text of Michiel Riedijk. He claims that Colquhoun, just as his contemporary Oswald Mathias Ungers, addresses primarily the relation between form and meaning – a question that remains topical, if only because it is a discussion that is almost systematically avoided today. Paul Vermeulen refers in his article to Colquhoun's 'Plateau Beaubourg' from 1977. Through a dialogue with Stanford Kwinter, who criticised the same Parisian temple of mass culture, Vermeulen illustrates the methodical and substantiated character of Alan Colquhoun's criticism. An in-depth study of the actual building allows Colquhoun to detach Beaubourg from its standard functionalist

artikel naar Colquhoun's 'Plateau Beaubourg' uit 1977. Vermeulen gaat in dialoog met Stanford Kwinter – ook hij schreef een kritiek over die Parijse tempel der massacultuur – en belicht zo het methodische en beargumenteerde karakter van Alan Colquhoun's kritiek. Door middel van een diepgaand onderzoek van het gebouw zelf weekt Colquhoun Beaubourg los van zijn gebruikelijke functionalistische oorsprong en plaatst het in alternatieve modernistische stromingen, maar introduceert hij ook kritische thema's die een grote rol spelen in het eigentijdse debat over stedelijke architectuur, zoals 'schaalvergroting' en 'betekenisverarming'.

Het geheel aan stukken in dit nummer vertegenwoordigt niet alleen de verschillende thema's die Colquhoun in zijn werk heeft aangesneden, maar vooral de met elkaar verweven rollen die hij in zijn loopbaan heeft gehad: academicus, criticus en praktiserend architect. Dit nummer heeft vooral ten doel licht te werpen op zowel het uitzonderlijke karakter van deze positie als op de reflectieve praktijk die eruit voortkwam.

Voor het tot stand komen van dit nummer bedankt de redactie allereerst Alan Colquhoun als ook Tony Fretton, Mary McLeod en Thomas Weaver.

pedigree and to situate it within alternative currents of modernism, but also to introduce critical themes of 'scale enlargement' and the 'impoverishment of meaning' which have become prominent in contemporary discussions on the architecture of the city.

As a whole, the different parts of this issue represent not only different themes that Colquhoun has addressed in his work, but especially the entangled roles that he has taken in his career: scholar, critic and practitioner. The main goal of the issue is to illuminate the outstanding character of this position, as well as of the resulting reflective practice.

The editorial board wishes to express its gratitude to above all Alan Colquhoun, as well as Tony Fretton, Mary McLeod and Thomas Weaver.

